

HÁSKÓLINN Á BIFRÖST
BIFRÖST UNIVERSITY

Hver er leiðin að evrunni?

Flutt á fundi Eflingar-stéttarfélags 31. október 2008,
Hamri Borgarfirði

Eiríkur Bergmann Einarsson

Dósent og forstöðumaður Evrópufræðaseturs

Ekki bara efnahagsmál

- ESB fyrst
 - Aukaaðild í gegnum EES og Schengen
 - Landbúnaður, sjávarútvegur og utanríkisviðskipti til viðbótar
- Hvað með sjálfstæðið?

Örmynt í stórum heimi

- Ávinningur
 - Stöðugleiki
 - Minni viðskiptakostnaður
 - Lægri vextir
 - Gengisáhættu eytt
 - Lækkað verðlag
- Gallar
 - Stjórnþæki peningastefnunnar farin til Frankfurt

Síaukinn þrýstingur

- 2002, 2006 og 2008
- Umkvörtunarefni
 - Flökt
 - Ris og fall, svo aftur ris og hrun
 - Háir vextir
 - Ópolandi fyrir fyrirtækin
 - Verðbólga
 - Ópolandi fyrir heimilin
 - Ónýtur gjaldeyrismarkaður

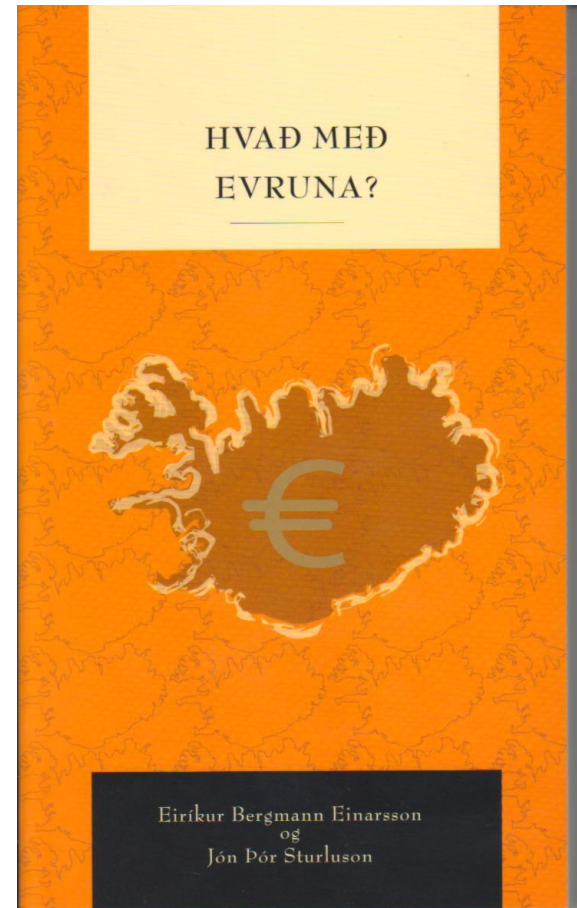
Evruleiðir

- Fjórar leiðir
 - Einhliða
 - Tvíhliða
 - **Myntbandalag**
 - Sjálfkrafa evruvæðing

Hefðbundna leiðin

- Í fjögurra ára fjarlægð
 - Undirbúa samningsmarkmið
 - Sækja um aðild
 - Semja um aðild
 - Þjóðaratkvæðagreiðsla
 - Ganga í ESB
 - Festa gengið í ERM II
 - Uppfylla stöðugleikaskilyrðin
 - Ganga í EMU
 - Innleiða evru í stað krónu

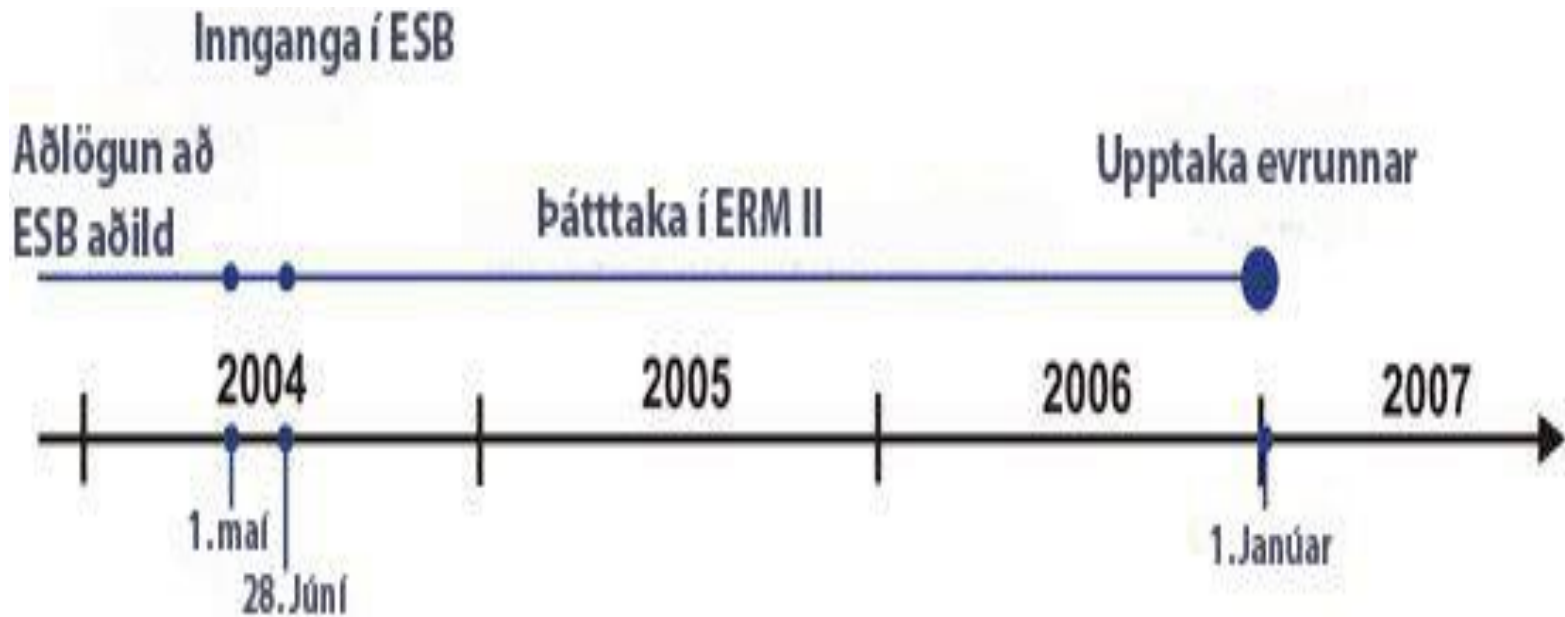

Stöðugleikaskilyrðin

- Verðstöðuleiki
 - 1.5% umfram meðaltal í þremur lágstu
- Jafnvægi í ríkisrekstri
 - Halli undir 3% af GDP
 - Skuldir undir 60% af GDP
- Gengisstöðuleiki
 - Innan +/- 15% í tvö ár
- Langtímavextir
 - Ríkisskuldabréf undir 2% umfram þar sem verðbólga er lægst

Forskrift Slóveníu

Lagskipt stjórnerfi

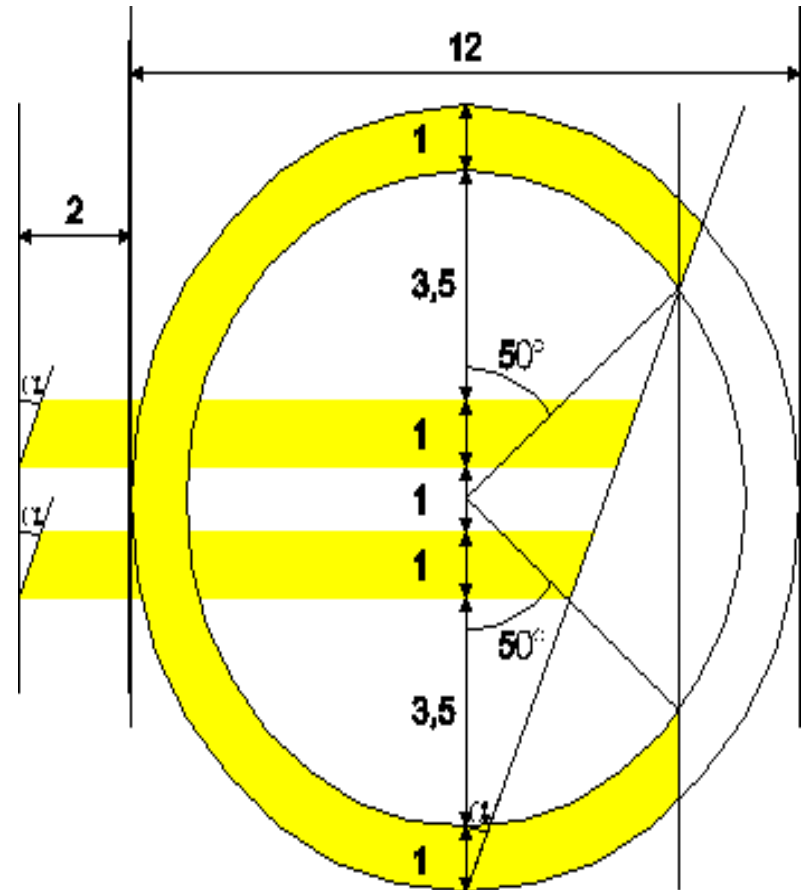
- ECB
 - Fullgildir aðilar EMU
- Evrukerfið
 - ECB og seðlabankar aðildaríkja EMU
- Evrópska seðlabankakerfið
 - Seðlabankar **allra** aðildaríkja ESB

Hraðleið inn í ERM II

- **Strax við aðild**

- Frkvstj ESB og ECB semja um inngönguna í ERM II
- Gengið fest innan +/- 15% vikmarka
 - Viðhaldið með inngripum seðlabanka aðildarríkisins og ECB
- *Fordyri að evrunni*
 - *Sama staða og danska krónan*

Hvað þarf að gera?

- Taka ákvörðun
- Sækja um aðild
- Semja um aðild
- Festa gengi
- Tvöfaldar verðmerkingar
- *Krónan komin í skjól evru á fjórum mánuðum*

Togstreitan

- Atvinnulífið vill evru en stjórnvöld krónu
- Tvíhliða nálgun í Evrópumálum
 - Taka þátt, en samt ekki vera með
- Áhersla á formlegt fullveldi
 - Krónan ein af táknum sjálfstæðrar þjóðar

Evra án íhlutunar stjórnvalda

- Uppgjör og ársreikningar
 - Heimild frá 2002, í síauknu mæli
- Skráning hlutafjár
 - Fyrir árslok 2008, mikill áugi
- Fjármögnun
 - Mikill meirihluti fyrirtækjalána, -einnig almenningur
- Laun
 - Meira um evrulaun, ekki aðeins sjómenn
- Verslun og viðskipti
 - Flótti frá krónunni í verslun og þjónustu, sér í lagi í dýrum vöruflokkum

Sjálfkrafa evruvæðing hafin ...

- ... að hluta til
- Kerfisbundinn þrýstingur
 - Óvíst að stjórnvöld geti stöðvað þróunina
- Versta tegund evruvæðingar sem völ er á

